

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.

Előzetési ár

egy negyedévre 1 frt 25 kr., félévre 2 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

I. tized 265. szám, özv. Fried Józsefné úrnó házában, hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket

és nyilvántartott közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.

Közigazgatási mizeriák

Szentes, 1890. május 1.

Aki rendesen látogatja Csongrád megye közigazgatási bizottságának havi gyűléseit és figyelemmel kíséri azok lefolyását, már egy-két ily gyűlésen való részvétel után fel fog előtte tűnni az a körülmény, hogy bizonyos kérdések minden ily gyűlésen rendszeresen kísértének s hogy e kérdések — bár legfőlegb szánó mosolyt idéznek föl a kísértettekől és babonás hittől ment józan gondolkodásban — valóságos rákínövésai közigazgatásunknak és ily vissza-visszatérő formában annál veszélyesebbek, mert egy részt gátat vetnek az ügymenet rendes folyama elé és így megnehezítik a közigazgatási anélkül is nehézkes menetét, másrészt pedig demoralizálólag hatnak épp azon rétegére a lakosságnak, melynek erkölcsait a maguk puritán egyszerűségében megóvni: kötelesség volna.

E recidív természetű kérdések az untalan és tisztességtelen szándékkal közbevetett, indokolatlan főlebbezések, melyek mindég tömegesen fektűsnek a közigazgatási bizottság zöldsztalán és amelyek gyártásában, Szentes kivéve, a vármegyének csaknem minden községe, de különösen Csongrád, Dorosma és Mindszent excellál.

Indoka e főlebbezéseknek rendszerint a fölöttes hatóság kicsinyes boszantása; e mellett legfőlegb a vagy: egyegy odíozus ügyet minél hosszabban nyújtani, késleltetni annak lebonyolítását, a végkifejleszt, mely egyik-másik nagyfejű közzszereplőre kellemetlen, sőt vézetes lehet; sőt oda vinni az ügyet, hogy az elpósványosodjék és a befejezetlen ügyek számát, mint aktahalmaz növelje a levéltárban.

Eltekintve e két, magában véve is eléggé jellegző indoktól, e főlebbezések sokkal károsabb hatással vannak, mint már említettük, azzal, hogy megrontják a közérkölesöt és küllik sokakban a fölöttes hatóság iránt való köteles tisztetletet.

Mert a legritkább eset az, hogy e főlebbezések azok által nyújtassanak be, kiket ezeknek közbevetésénél valami titkos magánérdek, önös cél vezet.

Többnyire valami korlátozottabb világnézetű adófizető polgárt, községi képviselőt ugratnak bele ily főlebbezések benyújtásába, aki halvány fogalmával sem bír annak, hogy ő tulajdonképen csak az elefánt szerepét játssa. Elhítetik vele, hogy ezzel a közügynek nagy szolgálatot tesz; hogy a hatóság valami törvény-sértő, önkényű intézkedése ellen emeli

fel szavát s hogy szavának micsoda nagy sulya van.

Főlkeltik ambícióját, sőt olybá tűntetik föl előtte az egészét, mintha rajta követtetett volna el a hatóság által valami jogsérelem, melyet túrnie nem szabad, mely ellen jogorvoslatot kell keresnie, ha mindjárt a királyig viszi is fel az igaz ügyét.

A tulajdonképeni érdekeltek, azok szépen a háttérben maradnak, elrejtőznek az előretolt elefántok mögé, kiket statisztikaként mozgat az ügyes rendező keze s a közigazgatási bizottság tehetetlenül áll az ily százszor megfőlebbezett, ugyanannyiszor visszautasított ügyekkel szemben, mert hiszen jól tudja, hogy azokat sujtani akiket előterbe tolnak: méltánytalanság volna; míg viszont azokat, kik a háttérben, a homályban lappanganak — bár jól ismeri — sujtani nem képes.

A Szegi Pál-ok, Pitrik József-ek, Forgó G. Imrék állandó elefántjai azoknak a furfangos eszű rendezőknek, kik mint a halesik siklanak ki minden odíozus ügyből, áthárítva magukról annak minden kellemetlenségét ez ambíciózus, hűséges főlebbező babokra, jót nevetve a markukba, ha megcsik, hogy egyikén-másikán mégis csak elverik a port.

A főlebbezés minden faja, minden alkalomra, mondhatni készen hever ez ügyes cselszövök fölájában: főlebbezés választási névsor összeállításra, községi képviselőválasztás határidejének kitézése, ilyenek megejtése, tisztújítás kitézése vagy ilyenek megejtése, sőt minden rendű és rangú szolgabírói vagy egyéb hatósági végzés ellen is — ugyannyira, hogy csak a fiókba kell alkalomadtán nyulniok, előkeresendő azt, amelyikre éppen szükségük van.

Az elefántvadászat sem jár valami nagy nehézséggel, mert könnyű a magyar embert főlebbezésbe ugratni és: „Nem hagyom a jussomat körömszakadtig, ha mindjárt ő felsége, a király elé kell is mennem!” — e szöveg már olyan általános, hogy szinte átment a vele járó porlekedési vágy a vérünkbe.

Nagy ritkán, kiválóan bőrükre menő ügyekben, vagy ha a főlebbezésnek ezzel nagyobb sulyt és nyomatókat vélnék adhatni, megcsik, hogy maguk a nagyfejű cselszövök közvetlen lépnek akcióba, a maguk nevében főlebbeznek.

De ilyenkor aztán el is kerülük a közigazgatási bizottságot, melyhez fordulni: méltóságukon alant áll — és egyenesen a miniszter elé járulnak, közvetlen panasszal.

Csak hogy e panaszok is mind viszszakerülnek a közigazgatási bizottság,

mint illetékes fórum elé. A miniszterek, úgy látszik, nem bírnak kellő érzékkel a mi mondvascinnált apró cseprő helyi nagyhatalmasságaink fontoskodásai iránt és nem akarják megérteni, hogy miért kell egy-egy panaszos ügyben, eltérve a rendes formaságtól, a közigazgatási bizottságot elkerülni.

Igy történt aztán, hogy p. a Sima Ferenc és érdektársai által közvetlen a belügyminiszterhez benyújtott panaszt, mint főlebbezést, a miniszter annak idején a közigazgatási bizottsághoz tette át és ugyancz cselekedte ugyancz a miniszter újabbán a Szvoboda Ferenc és érdektársai által egyenesen hozzá felvitt panasszal is. És ez természetes. Mert hiszen a miniszter első sorban öre a törvénynek, mely alól kivétel semmiféle helyi hatalmasság kedvért sem tehet.

Hogy mind-e részben egyéni sértett ambíció, részben malícia vagy magánérdek által sugallt főlebbezés mily nagy hátrányára van a közigazgatás rendes ügymenetének: azzal az apró cselszövök nem törődnek, hanem igenis ők követelik legnagyobb garral a kifogástalan, gyors és tiszta ügymenetet a közigazgatásban; ők, akik egyében sem török az eszüket, mint azon: miként gördítsenek minél több akadályt a közigazgatási gépezet útjába.

Épp ezért idején való, hogy közigazgatásunk ez igazi mizeriáit leplezetlenül ismerje meg a nagy közönség és tudja: mily értékre kell redukálni azokat a nagyhangú, a helyi hazafiság tiszta köpenybe burkolt, de alapjukban rosszakaratu követeléseket, melyeket a vármegyénk területén megjelenő egyik-másik hírlapban hangoztatnak a cselszövő apró nagyhatalmak a vármegyei közigazgatás javítása érdekében.

De helyén való az is, hogy egy ily főlebbező elefánt ellen, amilyen Szegi Pál csongrádi jámbor földműves, erélyesen lépett fel a közigazgatási bizottság és ügyét a bünyenyítő útra terelte.

Mert ha talán egyéb haszna nem volna is ezen eljárásnak, annyit bizonyosan el fognak vele érni azok, akik a jó és gyors eljárást a közigazgatásban nem hangzatos frázisokkal, hanem tényleg léteitleni kívánják, hogy az elefántok egy kissé óvatosabbak lesznek ezután és nem hagyják magukat a homályban lappangó, cselszövő nagyfejűek által olyan könnyen egy-egy főlebbezésbe beugratni.

S már ezzel is sok lesz elérve, mert adminisztrációnk ez uton egy nagyon veszedelmes kóros kínövéstől szabadul meg.

Közigazgatási bizottságból. Csongrád megye közigazgatási bizottsága a múlt hó 29 én délelőtt 9 órakor tartotta rendes

havi gyűlést *Zsilinszky* Mihály főispán előkötlete miatt, mely alkalommal a szakelőadományok rendes sorban adtak elő, kezdve a közigazgatási előadmányokon.

Szászor megfordult, ezerszer megunt, minden fórumot megjárt fölébbezések tartják a reszortot most épp úgy, mint már ezek óta e vármegyében.

Egymásután vonulnak el előttünk: *Szegi Pál*, *Pitrik József*, *Forgó G. Imre*, *Szroboda Ferencz* és mind a szokott nyászlovagjai a fölébbezésnek és a referáda ügyszámainak tulajdoni részét, most is, mint már egy idő óta rendszeren, Csongrád foglalja le magának.

De ott van a fölébbezők közt Csany is, mely a miniszteriumhoz járult egyenesen azzal a fölébbezéssel, hogy szüntesse be a vármegyén újabb behozott azon szokást, mely szerint a közmunka-váltásdíjak kiadását tudató és ezek befizetésére intó felhívások az egyes községekben egyenként intézettek a lakossághoz, a helyett, hogy — mint eddig történt — egyszerűen publikáció vagy dobszóval tudának arról egyszerre az egész nagy közönségnek hírt.

A pénzügyminiszter e fölébbezést le küldte a közig. bizottsághoz, melyhez kérdést intéz az iránt: mi indította e tekintetben az eddig bevett szokást való eltérésre. — Mire a közig. bizottság a szakreferens véleménye és *Fekete Márton* felszólalása alapján azzal válaszolt: hogy az eddig szokásban volt eljárás végtelen sok kellemetlenségre és reklamációna vezetett, miért is ezek elkerülése végett egyszerűnek mutatkozott az egyenkénti értesítés.

Nyomban erre következnek sorrendben a mindenféle csongrádi fölébbezések, melyekkel azonban a közigazg. bizottság könnyen bánik el.

Csak a *Csemegi*-ügy ad alkalmat egy kis szovitára. Mert ez is egyike azoknak az ügyeknek, melyeket az első sorban érdekelt *Csemegi Antal* minden erejéből huzni-halasztani szeretne. Szálat ez ügynek meg polgármesterkorába nyúlunk vissza, mikor a közmunkapenzekről nem számolt el s mert most már ez az elszámolás a körmere égett és részben ennek köszönheti azt is, hogy ellene tegyélmi vizsgálat ion elrendelve, hat szünet nélkül azon tőri az eszté miként, hol gördíthetne akadályt az eszét folyamatosan levo vizsgálat utjába.

Legutóbb arra utasította a közig. bizottság, hogy az államépítészeti hivatal főnökével együttesen, 30 napi záros határidő alatt készítse el és terjessze be elszámolását. A 30 nap letelt és *Csemegi* azzal válaszolt, hogy nem érezte magát hivatva a közig. bizottság határozatának megfelelni, mivel a számadása elkészítéséhez szükséges számadási naplók és főkönyvek Csongrád városánál vannak és így kéri ezeket részére kiadni. Némi vita után a közig. bizottság újabb határozata a csongrádi főszolgabíroságot utasítja e naplók és főkönyveknek a csongrádi előjárásigóltó való beszerzésére és felhívja *Csemegit*, hogy azokat ott betekintve, 15 napi záros határidő alatt szereze be belőlük a leszámolásához szükséges adatokat és — nehogy a kir. államépítészeti hivatal vezetőjének hiába kelljen fáradoznia, ekkor értesítse őt a leszámolás együttes megejtésének idejéről.

A *Csemegi* ügyét követte hű szövetségének, *Szroboda Ferencz* ügyvédnek és érdektársainak közvetlen a belügyminiszterhez felvitt panaszja a csongrádi legutóbbi közs.

képviselő választások ellen. A panaszosokat a miniszter — a közig. bizottsághoz küldött leiratával elutasította.

Legérdekesebb tárgya a közig. biz. gyűlésének volt a csongrádi adópenztár ügye. A *Földy Bódog* pénzügyig. számszít által, a múlt évben kiderített csongrádi adópenztári rendtelenségből kifolyólag ugyanis, a pénzügyminiszter elrendelte az összes adópenztári ügykönyveknek több évre visszamenő szigorú átvizsgálását, ahogy ezt Szentesen is tette a *Mikcz*-féle eset alkalmából.

Hosszas eszmecsere után, melyben *Stammer* Sándor alispán, *Fekete Márton* és *Findezy Gyula* pénzügyigazgató vettek részt, az előad indítványa fogadtatott el, mely szerint a pénzügyminiszter megkeresendő az iránt, hogy e vizsgálatot elrendelő végzését melyből a községre, minden mélyrehatóbb ok nélkül tetemes költség hárul, hatályon kívül helyezze, mely indítvány *Fekete Márton* azon indokolásával bővítettett ki, hogy ennek szükségét a közig. bizottság annyival inkább helyen látja, mert vármegyénkben e föltvizsgálások már valóságos abuzusá válnak és ok nélkül súlyosbítták a községek a nélkül is nehéz anyagi helyzetét.

A csanyt eset jött ezután. Több csanyt lakos panaszt tett az iránt, hogy a dohánykérelmi ívek kiállításáért az előjáróság 50 kótól, 1 kótig menő díjat szedtet illetéktelenül. Az ügyiratok, a vizsgálat megejtése végett az alispánhoz tételnek át.

A csongrádi országot, a keresztől be Csongrádig a legrosszabb állapotban van. Az árviz kímolta ez utréz lábát és annyira megszükkítette sok helyütt, hogy a közlekedés főleg a kiterés ma életveszélyes jár. Az állami főmérnök számítása szerint 21 ezer [] méter földmunka 4620 frt költséggel szükséges ennek helyreállítására. Minthogy pedig ez utréz a csongrád-sövényházi arm. társulat védonalda esett és annak építő töltéseit véde, rongálódott meg ennyire, ez okból annak kiépítésére *Kállay Albert* szegedi főispán, társulati kormánybiztos kéri fel a közig. bizottság.

Az ezután következők szakelőadmányokban legérdekesebb a tantfelügyelő a csongrádi iskolákról. Csongrádnak ugyanis nincs elég iskolája a tankötelesek betegadására és így 2 új iskola építése vált szükségessé. A község rossz anyagi viszonyaira való tekintettel a tantfelügyelő 4000 frt államsegélyt kért részükre a községt. ügyi miniszteről, ki azonban ez idő szerint e kérelmet nem teljesítheti. Tekintettel azon körülményre, hogy 1884-ben Csongrád ugyan e célra 10 ezer frt államsegélyt kapott, mit aligha épített be egészeu, a tantfelügyelő most utasítatni kéri Csongrád községet, hogy a két szükséges iskolát a maga erejéből építse fel, mit a közig. bizottság el is rendelt.

A tankötelesek összeírását a múlt havi közig. bizottsági gyűlés az egész megye területén szigorúan elrendelte. Ennek dacára a záros határidőre alig egy két község teljesítette ez összeírást és elegendő jellegző, hogy a vármegye vezér városa *Szentes* is a muladékosok közt van.

Ezeknek most újabb 14 nap adatott, hogy ez idő alatt a kimutatást a tantfelügyelőhöz beküldjék.

A többi szokásos referáda után, a gyűlés déli 1 órakor ért véget.

A kiállítás záróünnepé.

A közönség épp oly tömeges és meleg érdeklődésével, mint ahogy a megnyitási ünnepség, folyt le a múlt hó 27-én esti 7 órakor a háziipar kiállítás záró ünnepe a vármegye ház termében.

A tágas nagy terem zsutolóság megtelt érdeklődőkkel, kik eljöttek, hogy megegyezzer szettekintsenek a gazdag látárlath, mely rövid egy het alatt kedves találkozó helye ion delutanoként a társaságnak.

Hogy az érdeklődés e kiállítás iránt egy pillanatra sem lankadt, hogy a bezárás aktusánál mind ott volt, aki csak egyszer is megfordult a látárlath, élénk bizonyossága lakosságunk értelmiségének s ha most egy hirtelen nincs is meg az a gyakorlati haszna ennek a háziipar kiállításnak, melyért tulajdonképen küzdöttünk, ha most mindjárt nem nyílik is nálunk iskola, mely a háziipart meghonosítsa: hisszük, hogy az eszme egyszer felszínre vetődve, nem vesz el nyomtalanul és mind azok akik erre hívartva vannak, legelső sorban természetesen növegyeteink nem szűnnek meg egy ily iskola létesítésén fáradozni, mely — újból ismétljük — nagy hezagpótló volna nálunk és a szegényebb neposztály jólétének bőven fizető forrásává válhat.

Maga a kiállítás bezárása épp oly ünnepies volt, mint a megnyitás.

Mikor a terem már zsutolóság megtelt közönséggel, a növegyet vár. tajart testületileg tisztelték a főispánat, hogy őt a kiállítás bezárására felkerjék.

A menet, a főispán előgadó terméből, élén a főispánal, ki az egyet élnökt, *Kösz* Zsigmondné úrnót karón vezette, vonult be a nagyterembe, hoi csakhamar felzendült a dalegyet eneke, mely után a csabai népszoba kisorsolását ejtették meg.

A főispán azzal magvas beszédben változa a kiállítás jelentőségét és erkölcsi értéket, megköszönve mindazok fáradozását, kik e siker eiresében közreműködtek.

Az eljennel fogadott zárbeszéd után a dalegyet a szavatót énekelte el és ezzel az ünneptesség véget ért. A közönség lassan-lassan eloszlott. A nyugtógó zajt csend váltotta fel, hogy masnap ismét zajos lármá verje fel azt, ezuttal a pusztulás zaja, melyet a kiállítás megmentása okozott.

Megeyi közgyűlés.

— 1890. ápril 30-án. —

Elnök: *Zsilinszky Mihály* főispán.

Jegyző: *Dr. Csató Zsigmond* főjegyző.

Zsilinszky Mihály főispán a közgyűlést pont 10 órakor megnyitja, bővözívén a törvényhatósági bizottság egybeültelt tagjait.

Ezután *Udvardi Sándor* intéz interpellációt az alispánhoz *Mikcz Pál* fegeymli ügyben, mert hát ő tole megegyűlés nélkül el nem mulhat, hogy egy egy fegeymli ügyet, tekintet nélkül arra, hogy az alispánhoz tartozik é és az alispán emlékezése alá van-e már terjesztve, interpelláció tárgyává ne tegyen.

Az *Udvardi Sándor* interpellációját nyomon követte *Sima Ferenc* interpellációja, szinten az alispánhoz azért, mert a választási rendszer fenntartása érdekében az országgyűléshez intézett feliratnak nem az alispán, hanem a vármegyei főjegyző írt alá s amint ő tudja, az is nem mint helyettes alispán írta alá azt. Ez szerinte a reprezentáció tekintetéből igen fontos alakiság, amelyet megtartani kell s amelynek megtartására neki, mint a törvényhatósági bizottság egyik tagjának örkömü kötelessége. Ezért intezi felát interpellációját az alispánhoz: nyilatkozzék tévedés vagy nyomdahliba volt-e ennek okozója, vagy a felirattal szemben elfoglalt állásfoglalás következménye?

Stammer alispán ezen interpelláció folytán feleli, hogy azon insinüció ellen, mintha ő a felirattal szemben állást foglalna határozottan tiltakozik, mert éppen ezen kérdésnek először e közgyűlési teremben ion hangoztatója é ő volt az, aki a mellett foglalt állást. A mi pedig azt illeti, hogy miért nem ő írta alá a felterjesztést, arra

azt válaszolhatja, miszerint azon egyedül öklöl nem lehetett, mert itthon nem volt akkor, mikor annak felterjesztése eszközöltetett, hanem aláírta azt a főjegyző mint helyettes alispán és így semmi kifogás ez alapon nem tehető.

Dr. Csabó Zsigmond az alispán által elmondottakhoz még csak azt kívánja megjegyzésként csatolni, hogy a feliratnak a társörvényhatóságokhoz küldött példányai nem lettek aláírva, általa úgy mint helyettes alispán által, de ez így volt eddig is gyakorlatban s meg eddig senki e miatt nem utközött meg.

Ezek dacára azonban Sina Ferenc az a válaszokkal, azok körül különösen a főjegyzővel nincs megegyedve, miért is azt tudomásul nem veheti, azonban a közgyűlés nagy többsége tudomásul vette.

Az interpellációk után a tárgysorozatba felvetett tárgyalásba bocsátkozhatott a közgyűlés, melynek első tárgya az alispáni évnegyvedes jelentés. A közgazgatás minden ágazatára kiterjedő évnegyvedes jelentés azonban nem részszelhetett abban a megfontolással, hogy egyszerűen, tudomásul vétetett volna, mert a vasút ügyre vonatkozó része folytán Szobotka Gusztáv biz. tag kérdést intéz a tekintetben, hogy a f. hó 21 én Budapesten megtartott értekezlet eredménye mi volt, mert a lapokban erre nézve egymással ellentétes tudósítások közzétettek, erre az alispáni évnegyvedes jelentés pedig nagyon röviden sikeressé mondja az.

Stammer alispán válaszában erre nyíltan kijelenti, hogy az általa évnegyvedes jelentésében sikeressé jelzett eredmény, Sina Ferenc biz. tag által azért közöltetett lapjában meghiusított, mert Sina Ferenc mindefféle eszközökkel, — nem tekintve arra sem, hogy ezek annak a város közönségének árt, mely őt érdeke képviselével megbizta, — azon van, hogy ezen vasút letesítését megküszöbítse; csak pár szoval azért emlékeztet meg arról, mert az értekezlet jegyzőkönyve nem állott rendelkezésre, hogy azt egész teljességében felhasználhassa.

Dobogh Jánosnak és Sina Ferencnek ezen kijelentésére történt felszólalásai számos, különfelebből különböző álláspontra s már majdnem a szenvedélyességig menő vitára utáltak volna alkalmat, ha Fekete Márton biz. tag tárgyalagos és nyomós okokkal feltételekkel beszédevel elejét nem vette volna, melynek igazi hatását az is eléggé illusztrálja, hogy annak utánna a felvetett kérdésben a vita véget ért.

A tárgysorozat második és harmadik száma a „tudomásul vétetik“ osztályába tartozott.

A negyedik pont alattinnál, mely gróf Szapáry Gyula m. kir. miniszterelnöknek az új kormány megalakítását tudató intézkedvényéről szólt, Fekete Márton biz. tag indítványt tesz, hogy a törvényhatósági bizottság, amint régebben is bevett szokás volt, az új kormány ezen megfontolást figyelmét viszonyozza azzal, hogy feliratban a törvényhatósági bizottság üdvözlését nyilvánítsa ki s egyszermind biztosítsa támogatását. Indítványozza továbbá, hogy a lelepett kormányelnöknek Tiszta Kálmánnak is, a kormányról telepése alkalmból, Csongrádvármegye iránt a vármegye-székhely, az árvízmentesítés s vármegye-kikérekítési ügyekben tanúsított jóakarata folytán köszönetét és üdvözlését nyilvánítsa ki. — A közgyűlés ez indítványokat egyhangúlag, eljenzések kíséretében elfogadta.

A közgyűlés folytatását lapunk legközelebbi számában hozzuk.

Üjdonságok.

Szentes, 1890. május 1.

Május eleje.

Gyöngyvirág és róza, pirospüsköd és madárdal, szerelem, és házasság együvé kerverve adja az igazi gyönyörűséget melynek neve — május.

Faragva sem lehetne kiümb holdvilá-

gos éjjeleket találni, mint ebben a hónapban, mely ezért bátran mondható a novella írók hónapjának. Igaz, hogy az idő rákényszeríti a szerelmes szivecskéket az esti sétákra.

De ne higgyük, hogy a május mindenkinél kellemes. Mindjárt az első napja bajos a nagyvárosi szegény embernek, kinek házbért kell fizetni — még pedig sokat és ez még hagyján, ha nem kell a hurcolkodás gyönyörűségeit végig élvezni, mert ez utóbbi a legjámborabb embert is kihozza a békéttüresből.

Nekünk már elmúlt a hurcolkodásunk és nyugodt május elsőnk maradt meg, no meg a szép hőgyek. Ne is busuljunk, hanem éltesük Amort, a májust meg a hűgyeket.

Üdv neked május, szerelem hónapja.

— **Uj központi választmány.** A december havi közgyűlésen választott központi választmány ellen fölébbezés adatott be Soós Pál tiszti ügyész által. Ez indokolt fölébbezés alapján a miniszter a választást megsemmisítette és az új választás a tegnapi közgyűlés alkalmából ejtetett meg. Az új központi választmány tagjait az alábbiak a következők választották meg: Dr. Csabó Zsigmond, Hegedűs István, Illés Jenő, Alberténi Antal, báró Moosburg Sándor, Wimmer Károly, Jankovics Imre, Hoffer Antal, Norák József, Berkecz Ferenc, Mádfi Kálmán, Burg Döcs, Pécsi Sándor, Halus József, Bartha János és Szilaha Imre.

— **A békényi komp.** A f. hó 29 én jelentést tett a csendbiztos a városi hatóságnál a békényi komp elhanyagolt állapotáról, mely jelentésben föltárja a komp léte feljáromának az azon járókra nézve életveszélyes voltát. E miatt azután a kompetens az arjárót Sarkady N. János-féle tanyához helyezte át, a hol a le- és feljáró nem kevésbé veszélyes mint az előbbi helyen, miután a vizsgáló kimosta a partot s mind melyébre hatolva, mintegy aláaknázza a partnak, bedőléssel fenyeget. Bizony jó volna melletti segíteni e veszélyes állapotot, míg emberélet nem esik annak áldozatul, mert már régebben hallunk panaszokat a bárki hanyagúsága folytán is, de már végleg elpusztult komp le- és feljáró miatt.

— **A munka jutalma.** A háziparkállítási bizottság, a kiállítás bezáró napot megelőzően, szombaton végezte munkáját. Tekintettel arra, hogy a helybeli női kezimunka kiállítás leginkább az érdeklődés fozokására lón rendezve s mert Bartók Lászlóné, a kiállítás rendezője emlékekkel kíván a résztvevőknek kedveskedni, a helybeli kiállítók mindannyian jutalomban részesültek és e tekintetben csak abban történt megkülönböztetés, hogy egy részük díszokmányt, más részük élsmerőokmányt nyert. Ez okmányokat lapunk kiadói hivatalának nyomdaja állította ki igen díszesen, úgy hogy bizonyára minden résztvevő keves emlék gyanánt fogja azt megőrizni. A szentesi kiállítók közül díszokmányt nyertek: Csupágy Rózsa, Czulkermán Jetti, Léseri Lajosné, Eholich Diána, Főző Jolánka, Fekete Mártonné, Götzl Berta és Irén, Hoffer Adolfné, Kalpagos Szabó Lajosné, Kiss Margit, Kovács Janka, Kohn Irén és Hedvig, Kozák Györgyné, Moezi Róza, Neumann Ilka, Nagy Irén, Práznoschky Juliska, Radimeczky Mariska, Reök Erzsike, Szankonári Mariska, Szabó Mariska, Szvaton Jozsefné, Török Imréné Szabó Teréz, Tones Iona és Betta, Végh nővérek, Virágh Ida, Zóhni Kálmáné és Zsoldos Jolánka. Elismerő okmányt nyertek: Batik Sándorné, Bercei Dánielné, Csucs Terke, Dobrai Jolánka, Fülöp Vilma, Gulyás Etel, Grubický Istváné, Ginder Károlyné, Horváth Mariska, Juhász Mariska, Jakó Etelka, Kálmán Terézia, Kopolcsai Hermin, Kozák Mariska, Lóvi Etelka, Mácsai Erzsike, Macskássy Ilonka, Mihálovics Erzsike, Pláger Vilmosné, Rózsa Szabó Lujza, Rácz Bálintné, Szűcs Terézia, Sarkadi Nagy Emma, Turko

rics Paula, Tóth Julia és Kamocsay Erzsike. — A házipark kiállításban díszokmányt nyertek: Fehér Béláné, Bartók Lászlóné, Gyarmathy Zsigáné, Kovalszky Sarolta, N. Gaár Vilmosné, Chován Zsigmondné, özv. Kresmarik Jánosné, Szerecs Gyuláné úrnök; Fischer nővérek, Szatmari Mariska és Vilma, Kresmarik Etelka, Spitzer Janka, Haán Gizella és Emma, Lóvy Irma, Bartók Matild, Kovács Szerena és Reök Erzsike kisasszonyok, továbbá Csernák Lajos, Hátsók Béla, Labát Elek és társa urak és a szentesi diárok. Dícsérő okmányt nyertek: Botyánszky Judit és Kata, Varga Korlát Kata, Lipták Mara, Kriszán Jánosné, Bartók Jánosné, Tina Mihályné, Zsírós Ilka, Kovács Róhoska Jánosné, Bleier Sarolta, Czinnor Berta, özv. Leitner Sándorné, Veisz Verona, Friedenstein Linka, Tóth Mihályné, Teary Julia, Postrelon Iona, Kovács Péter Mihályné, Nagy Györgyné, Hraboszky Iona, Oszlacszy Károlyné, Urbán Jánosné, Kacsón Benesikné, Oszlacszy Jánosné és Adamik Emília.

— **Zsidó papválasztás.** A rabbivalasztásrakintott határidőtől még tíz nap választáig a szentesi izr. hitközség tagjai, mindazáltal a pártok már megalakultak és némi jelölt mellett már nagyobb mértékű korteskedés is megindult, a mely nem minden eszközt válogatja a tisztesség tegevetarából. — Az Elzász pártot értjük, a melynek vezetője nem állal most egy nem tisztán magyar ajku papot ráerőszakolni a zsidó hitközségre, holott tavaly éppen egy hasonlóan nem magyar anyanyelvű jelelt eliten tántott magyarkodással hajhaszta hitfocsorsói között a nepzserűséget. Ez a párt egy meghívásban úgy akar a maga jelöltjének hivaték csalogatni, hogy a pályázók közül a legihivatottabbat, Dr. Nádai Gyulát, a ki egyedül bírja kifogástalanul a magyary nyelvet, kiskorunk és így az anyakönyvezésre kepelenek hídeli. Nem tekintve azt, hogy Nádai és Dr. Elzász között összesen csak egy tanulmányi év van, azt lehetne kerdeni a korteskedésbe merült előlök, hogyan egyeztetik meg azt az őszinte, tisztességes eljárással, hogy Dr. Nádai pályázónak elfogadja és próbaszónoklata messze földi ide bolondította és e közben kiskorúságot ellenvetni nem jut eszébe, hanem ezt a kifogást mindaddig reszében tartogatja, míg kortes fogalul fel nem használhatja. Ezen az ellenté személyet megtámadó és ilyen korteszközökre szoruló meghívás után, a mely különben a „Szentesi Lap“-ban csak névtelenül mert megjelenni, és amely mindenben az eretlenség jelegét hordja magán a szentesi hitközségnek valóban erett és nagykorú többsége — reméljük — még akkor sem indult volna, ha nem is csatlakozók hozzáemlő társul egy borzasztóan nagy inkább boszantóan ostoba paszkállus, a mely iskolás gyerekeknek szánt, éccelkek és füzüpoétára való versekkel dícsőit Dr. Elzász t, és kiesenytj ennek mindkét ellenjelöltjét, dr. Nádait és dr. Kleint. — Szerzője szinten névtelen kíván maradni és mi a világot sem olajtuk leleplezni az Elzász pártának ezen általános ismert házi költőjét, legfeljebb azon tanakodunk, hogy a helybeli, járásbíróság litografiája miert szolgol — íres óraiban a zsidó papválasztáshoz korteszközönek szánt gnyinyiratok előállítására?

— **E. M. K. E.** A közművelődési egyesület május 15 re (aldozó csütörtök) tüzte ki a Szentesvárosi választmány alakulási idejét, mely alkalommal az igazgató választmány részéről jelen lesznek: Gróf Bethlen Gábor elnök, Horváth Gyula és Bartha Miklós alelnökök, id. Dániel Gábor főispán, Gróf Kornis Viktor Szolnok-Doboka megye főispánja mint választmányi elnök, id. Horváth Mihály főispán, Buresay Domokos főrendiházi tag, gróf Bethlen Bálint birtokos, dr. Felméri Lajos kir. tud. egyetemi tanár, Szabó Sámuel ref. coll. tanár, H. Gaál Domokos alispán, K. Sándor József, főtitkár, Szevényi József kir. iparfelügyelő jegyző, Merza Lajos főpántörös, if. Horváth Mihály főispáni titkár. Még eljövételüket esetleg többen is bejelenthetik s erről értesítés küldetik

— **Egy kis vallási vita.** A múlt hó 29-én tartott közg., bizottsági gyűlésen, változatosság kedvéért egy kis vallási vita is kerekedett, melyhez dr. Hegyi Antal csongrádi plebánus egy eljárása szolgáltatta az anyagot. Az így a következő: Egy csongrádi ref. hitvallású szülészúr dr. Hegyi Antal plebánus eltitolt, a katolikus gyermekek avatásán való megjelenéstől. A szülészúrnő ebből természetesen anyagi kár is háruult és e miatt panaszt tett a plebánus iyeretén, meglehetősen vallási türelmelenességről tanusdók találma ellen. E panasz megjárta a minisztériumot is és lekerült a közg., bizottsághoz. A miniszter határozata szerint, a lelkesnek saját hitfelekezete templomából bárkit joga van kitiltani és így megtehette ezt a nevezett szülészúrnővel is, kit e tettevel hivatása teljesítésében nem gátolt. Hát ez igaz és a közigazgatás bizottság is így értelemben hozta meg ez ügyben határozatát. Haem az aztán más kérdés, hogy a plebánus e ténye megegyez-e a vallási türelmen és nem-e inkább arra való, hogy megbontsa vármegyénkben a különböző hitfelekezetek eddigi békés együtt élését? Mi azt hisszük, hogy a plebánus tolltált a célon és valóban örömtünkre szolgál Filó János helybeli ref. lelkesnek e tárgyban történt felszólása, mely ékesszólo bizonyítéka azon vallási türelmelenességnek és fővilágosult világnézetnek, mely a felszólalót áthatja és amely mindenkép méltó ügy férühöz, kit hivatása egy felekezet élére állított lelki pásztoral. A felszóláló — bár elismeri a plebánus azon jogát, hogy felekezete templomából más hitfelekezet híveit kitilthattja, emberiségi és állástürelmi szempontból vette bírálatt alá dr. Hegyi Antal plebánus eljárását és nyíltan rámutatott arra, mennyire alkalmasok az ily tények megbontani a hitfelekezetek közt eddig volt öröndentes békés együttélést. Felszólalására dr. Réti Ferenc kísérlette meg lehetőleg menteni a csongrádi plebánus tiltó utasítását, e mentés azonban azt a benyomást tette reánk, hogy ő maga sem lelkesül az ilyen tulhajtott és vakbuzgó vallásosságért. Távol van tőlünk, bárkit is gáncsolni a maga hitének büszke követéséért és különösen dr. Hegyi Antal plebánus iránt már műveltségénél és tudományosságánál fogva is föltétlen tisztelettel viseltetünk: de szemben a főmerült esettel, lehetetlen minden hozzá nem csatlakoznunk Filó János ref. lelkes nézetéhez anyuival inkább, mert felfogásunk szerint épp a lelkesek azok, akiknek a vallási türelmen terén jó példával kell a tömeg előtt járniuk.

— **Társasestély.** Már lapunk korábbi számában hírt adtunk arról, hogy a háziiparkiallítás rendezőse, a záróünnep után, méltó befejezéssel társasestélyt rendez. Ez estély a múlt hó 27-én tényleg megtartott a kaszinó termében s ha nem is nagy, de díszes társaság vett benne részt, melynek földerítéséhez Bandi cigány zenekara nem kis mértékben járult. Hogy tóaszatokban sem volt hiány: önkényét érthető s mindjárt az első pohárköszöntő Kíss Zsigmond mondotta Bartók y Lászlónéra, ki fíradhatlan tevékenységével lelke volt az egész kiállításnak. Utána Szilinszky Mihály főispán éltette a nöegyletet, mely nem kimélve semmi fáradságot, segített az erkölcsi és anyagi siker létesítésében. Pohárköszöntő mondta még: Fekete Márton, Gaál Sándor és Nyári László, utóbbi öv. Rök Istvánra, ki nemcsak legáltalánabb látogatója volt a kiállításnak, hanem a közönség legbuzgóbb vezetője is a tárgyak ismertetésében. A kedélyes vacsorát tánc követte, mely éjjel után 2 óráig együtt tartotta a feszületnél mulató társaságot.

— **Leszámolás.** A kiállítás bevételéről és kiadásairól múlt hó 29-én ejtették meg a leszámolást, a nöegylet részéről Nyári László titkárt, Bartók y László uró részéről pedig Petrovics Soma ev. lelkes és Hoffner Antal kir. közjegyző. A leszámolás szerint a kiállítás egész jövedelme 434 frt 66 kr. miből levonva az addig leszámolt 101 frt 46 kr. kiadást, tiszta bevételként 333 frt 20 kr. mutatkozik. Ezen az

összeren osztózik egyenlő részben Bartók y Lászlóné uró és a jötekyen nöegylet, amelyre e szerint 166 frt 60 kr. bevétel jut. Az elszámolásnál a megmaradt háziiparkickek elszállításának költsége még nem jött levonásba, úgy hogy ennek kifizetése után még mindég 160 frtra tehető a nöegylet tiszta jövedelme. Megemlítiük és hírrel kapcsolatban, hogy a háziiparkickek 800 frtot haladó értékben vásárolták a kiállítási látogatói s hogy az elárúsított 7 hordó sörből egy hordóval a jötekyen célra való tekintetből Kássa Gusztáv vendégöl díjtalanul engedett át a rendezőségnek, mely szép cselekedetét méltó hogy külön felemlítsük.

— **Tüz.** Tüz ütött ki a f. hó 28-án László Erzsébet alsó réti tanjályn, mely a tanyaépületet teljesen elhamvasztotta. A tűz a legnagyobb valószínűség szerint vétkes gondatlanságból eredt, ambar a gyújtogatással férjt, Gombo s Ferencet gyúróstát, kitől családi vizsalyok miatt már rég idő óta kifüvönváll. A férj kétségbevonhatlan bizonyítékokkal argumentált ártatlansága mellett s így nem sikerült a gyúlólt férj nyakába akasztani a vádat.

Seiden-Grenadines, schwarz u. farbig (auch alle Lichtfarben) 95 kr. bis fl. 9.25 per Meter (in 18 Qual.) — versendet robenweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr Porto. 8

Köszönetnyilvánítás.

A háziiparkiallítás alkalmából Bartók y Lászlóné uró 5 frtot volt szives a helybeli dalegylet zongoraalapjára adományozni. Fogadja az igen tisztelt uró, az egleyet nevében, ez uton is hálás köszönetem.

Szentes, 1890. május 1-én.

Joó Károly,
dalegyleti karag.

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok, kik feledhetlen szeretett nőm: Sulcz Andrásné, Káizer Zsuzsanna elhalálása alkalmából, végtiszteességem megjelenni és részvétükkel úgy az én mint enyéim fájdalomt enyhíteni szivesek voltak, szívből fakadt öszinte köszönetem.

Szentes, 1890. május 1-én.

Sulcz András.

Nyilatkozat.*

A „Szentes és Vidéke“ f. évi 35. számában megjelent „Rendetlen pénzkezelés az árvászeknél“ című, reám vonatkozó közleményben foglalt és csakis valamely ellenséggel szembeállított azon pletykára, hogy én a f. hó 17-én elárverezett Kása János és Mikec Erzsébet-főle hagyaték ingóságokból befolyt 66 frt 96 kr. elmulattam, és hogy csak Weisz Ede árvászeki ülnök úr szóbeli feljelentése folytán, az ellenem elrendelt vizsalyát után fizettem azt be az árvápvénztárba, kijelentem, hogy bárki elmondása következtében jelenltem is meg azon közlemény, az nem felel meg a valóságnak. Mert amint az alábbi és Weisz Ede ülnök úr által kiállított nyilatkozat bizonyítja, feljelentésnek szükségem fenn nem forgott.

Az eset a következő: En, mint már több ízben, úgy ez alkalommal is, mint árvászeki h. kiadó,

*) Készségesen adtuk helyet a fentebbi két nyilatkozatnak, mert senki elől sem zárjuk el a tért a maga igazolására. Azonban — e két nyilatkozattal szemben is, kénytelenek vagyunk az ezen ügyben hozott közleménynek minden pontjában mindaddig tartani, míg Vecseri István helyettes közgym. hatóság, tehát polgármesteri igazolvánnyal nem bizonyítja be azt, hogy ellene nem történt ez ügyre vonatkozó szóbeli feljelentés és még akkor sincs meglönte a mi közleményünk érdemi része, hogy l. i. Vecseri István mint helyettes közgym., tényleg nem szolgáltatta be azonnal az árvászeknél befolyt összegét az árvápvénztárba, ami pedig minden igazkönyvre való tekintet nélkül kötelező lett volna. Ezt ő maga is beismeri, amint hogy Weisz Ede árvászeki ülnök is beismeri, hogy a pénz csak felszólításra lett befizelve. Ha nyoma nincs szóbeli feljelentésnek, ha ez az ügy vizsalyat tárgyal nem fogja képezni: úgy ez csak újabb bizonyoságot városi közgazgatásunk rendetlen voltának, mert a polgármester kötelessége lenne, már egyszerű szóbeli feljelentésre is igazkönyvet felvenni és az ilyen ügyben a legszigorúbban eljárni.

a h. közgym. akadályoztatása miatt lettem azokra kérdendibb árverés fogantatásával megbízva és mint hogy én ezenkívül a saját hivatalos teendőim mellet is el voltam foglaltva, az árvászeki jökönyv jelentés és a felmerült költségek kiadásáról szóló nyugták megírását hivatalos órák kívül kelle teljesítenem, e miatt csak f. hó 19-ére hivatam be az érdeket feleket a jökönyv aláírására; de mivel meg nem jelentek és én rájuk várva, a jökönyvet, mint hiányos, nem akartam beadni; mert a följött összeg mennyisége mindig a jökönyvön ismertetik el. De Weisz ülnök úr azon felhívására, hogy na a felek által nincs is aláírva, mutassam be, — azt rögtön teljesítettem és az összeget beszolgáltattam.

Szentes, 1890. ápril 28.

Vecseri István,

v. ülnök, mint árvászeki h. kiadó.

Nyilatkozat.

A „Szentes és Vidéke“ f. évi ápril 27-iki számában Vecseri István árvászeki írnokra vonatkozólag megjelent közleményben foglalt abbéli állítást, mintha Vecseri István semmi hajlandóságot sem mutatott volna az árvászeki összeg befizetésére, amíg én ápril 23-án a szóbeli feljelentésem ellene meg nem tettem: a valóságnak meg nem felel; mert sem szóval, sem írásbelileg jelentésem nem tettem, mivel jelentésemre szükségem nem volt, mert Vecseri István a töle követelt összeget felszólításom folytán befizette.

Minek hiteltétele ezen nyilatkozatot Vecseri István megkeresése folytán kiadtam.

Szentes, 1890. ápril 28.

Weisz Ede,
árvászeki ülnök.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. Matéfi Ferenc.
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

Lakbérbeadás.

Özv. Fried Józsefné I. tized 265 számú házával két udvari és egy utcai szoba butorral vagy butor nélkül azonnal kiérte.

Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal.

277. tkv. 899. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy Döme Jánosné végrehajthatóknak öv. Mikecz Ferenczné végrehajtható szenedvöl eleni 50 frt tökéölt vételés és járulékal iránti végrehajtható ügyben a szegedi kir. törvényszék (a szentesi kir. járásbírósi) területén lévő Szentes városában a szentesi 183. sz. tkjében A. 7. 217. a. sz. a. foglalt 432 □ öl terű Is-2 tized 162 népszámú ház és udvara az árvászeki 2011 frtban ezennel megállapított kiállítási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1890 évi május hó 29-ik napján d. e. 9 órákor ezen tkv. hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiállítási áron alól is eladtni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becárnak 10% -át vagyis o. é. 201 10 kr. készpénzben, vagy az 1881: LX. t. c. 42. § -ában jelzett árfoyyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. § -ában, kijelölt övadéklépes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. c. 170. § -a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltattam.

Kelt Szentesen, 1890. évi február hó 3 napján.

A szentesi kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság,

TEMESVÁRY, k. aljárásbíró.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy f. hó 29-től fogva lakásomat öv. Fried Józsefné uró házából öv. Jurenák Edéné uró házába (jobbra az udvarban) tettem. át.

Cohn Jakab gabona kereskedő,

Oroszlászról. 3—2